

[Ministeren for Grønland.]

Efter den hidtil gældende ordning i Grønland er alene ungdomsklubbernes forhold reguleret ved lov, medens aften- og ungdomsskolens forhold er fastsat i en bekendtgørelse, der er udstedt med hjemmel i lov om skolevæsenet i Grønland.

Grundlaget for lovforslaget for så vidt angår de foranstaltninger, der foreslås gennemført, har dels været de gældende bestemmelser, dels — og navnlig — den danske lov om fritidsundervisning m. v.

Lovforslagets struktur og opbygning følger stort set den danske lov, særlig inden for opbygningen af de enkelte kapitler, med de ændringer, der er en følge af de særlige grønlandske forhold.

Lovforslaget medfører således, at der på en række områder dels indføres tilsvarende foranstaltninger som i den danske lov, dels indføres helt nye regler, der skal tilgodese behovet for særlige bestemmelser i Grønland, jfr. f. eks. § 18 om særlig undervisning for tilflyttere, de bestemmelser i kapitel 5 om fritidsforanstaltninger for børn og unge, der omfatter andre fritidsforanstaltninger end interessegrupper, samt kapitel 8 om støtte til ophold på høj- og efterskoler.

Lovforslagets bestemmelser om administration og finansiering adskiller sig afgørende fra den danske lovgivning på de nævnte områder.

Bestemmelserne bygger derimod i det væsentlige på den betænkning, der i 1969 blev afgivet af det af ministeren for Grønland nedsatte udvalg vedrørende folkeoplysningen i Grønland.

I sin sammenfatning anbefaler udvalget bl. a., at der udarbejdes forslag til en lov om fritidsundervisning, der kan koordinere reglerne vedrørende ungdomsklubber, ungdoms- og aftenskole m. v. Desuden går udvalget ind for, at ansvaret for den folkeoplysende virksomhed i Grønland overdrages til en af det offentlige uafhængig organisation. Udvalget tilsluttes sig derfor Grønlands landsråds forslag om oprettelse af et „Grønlands Oplysnings Forbund“ (GOF), der skal have til formål at styrke, igangsætte og koordinere det folkeoplysende arbejde i Grønland. Forbundet skal bygge på de grønlandske foreninger, og der skal være et folkeligt flertal i dets ledelse, idet der er enighed i udvalget om at anbefale, at ansvaret

for folkeoplysningsarbejdet i Grønland overdrages til det private initiativ. Det forudsættes, at oplysningsforbundet efterhånden opretter lokale afdelinger i samtlige grønlandske kommuner.

Udvalget er af den opfattelse, at fritidsundervisningen for voksne må anses for et af de vigtigste instrumenter i det folkelige oplysningsarbejde. Under hensyn hertil anbefaler udvalget, at oplysningsforbundet efterhånden får overdraget fritidsundervisningen, således at forstå, at forbundet bliver den initiativtagende og igangsættende instans på området.

I overensstemmelse med folkeoplysningsudvalgets betænkning bestemmer lovforslaget, at Grønlands Oplysnings Forbund, såvel centralt som lokalt, får en væsentlig placering inden for lovforslagets område, først og fremmest i de administrative organer, men også som igangsættende organ af voksenundervisningen.

Den foreslåede ordning indebærer en monopolstilling for Grønlands Oplysnings Forbund, idet lovforslaget udelukker andre — eksisterende og kommende — oplysningsforbund, der ikke har tilsluttet sig Grønlands Oplysnings Forbund, fra at få overladt opgaven som ingangsætter af voksenundervisningen. Forslaget adskiller sig herved fra den i Danmark gældende ordning, hvor alle oplysningsforbund er ligestillede som initiativtagere.

Lovforslaget følger således helt folkeoplysningsudvalgets betænkning, hvis forslag om oprettelsen af et grønlandsk oplysningsforbund netop er baseret på det synspunkt, at forudsætningen for, at der i Grønland kan bygges et folkeoplysende arbejde op, er, at alle kræfter samles i ét forbund.

Lovforslagets finansielle bestemmelser er baseret på følgende hovedprincipper:

For det første foreslås det, at de gældende finansielle regler med enkelte ændringer for så vidt angår ungdoms- og seniorklubber m. v. bibeholdes.

Det andet hovedprincip går ud på, at udgifter på nye områder inden for fritidsundervisningen fordeles med 70 pct. til staten og 30 pct. til landsrådet. Dette gælder dog ikke de udgifter, der er forbundet med gennemførelsen af kapitlerne 5 og 8. Udgifterne hertil foreslås udelukkende afholdt af staten som lovbestemte udgifter.